

MEMO

Aan	Raadsleden gemeente Harlingen, Leeuwarden & Waadhoeke, Provinsjale Steateleden Fryslân en Algemeen Bestuur Wetterskip Fryslân
Van	Stuurgroep Regio Deal Noardwest-Fryslân
Onderwerp	Totstandkoming aanvraag/propositie Regio Deal Noardwest-Fryslân
Datum	11 oktober 2022

Bijlagen:

- Bijlage 1: kamerbrief Regio Deals juli 2022 met afwegingskader voor succesvolle aanvraag
- Bijlage 2: document “Van smalle terp naar brede welvaart” als basis document voor de aanvraag.
- Bijlage 3: conceptaanvraag Regio Deal Noardwest-Fryslân, d.d. 6 oktober 2022

Aanleiding

In het nieuwe landelijke coalitieakkoord worden de Regio Deals aangekondigd. In juli 2022 is de regeling gepubliceerd (zie bijlage 1). Regio Deals zijn overeenkomsten met het Rijk om de gezamenlijke opgaven met de lokale overheden te bundelen en naar uitvoering te brengen. Het Rijk heeft hiervoor 900 miljoen gereserveerd. Voor de eerste tranche, waar aanvragen uiterlijk 15 november 2022 moeten zijn ingediend, geldt een totaalbudget van 300 miljoen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) verzorgt de afhandeling van de aanvraag, de beoordeling en de realisatie van de overeenkomst.

Een Regio Deal is een samenwerking tussen Rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. In de stuurgroepvergadering van 10 december 2020 van *Streekwurk Noardwest* is afgesproken dat het traject kan worden opgestart om een Regio Deal voor Noardwest Fryslân vorm te geven.

Deelnemende overheden zijn: Harlingen, Waadhoeke, Leeuwarden, provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân (afbakening zie kaartje laatste bladzijde onderaan deze memo). Gemeente Waadhoeke zal optreden als kassier en eerste aanspreekpunt namens de regio voor BZK. De uiteindelijke aanvraag zal ook via de Waadhoeke worden verzonden.

In de bijeenkomst van 11 oktober 2022 willen we u op de hoogte brengen van de stand van zaken en ontwikkeling van een Regio Deal voor Noardwest-Fryslân. We kijken terug op het totstandkomingsproces, we blikken vooruit op de aanvraagfase en willen u in de gelegenheid stellen om aandachtspunten mee te geven waar we vanuit uw rol en positie rekening mee moeten houden in de uiteindelijke eventuele totstandkoming van de Regio Deal voor dit gebied.

Inhoud

De inhoud van de aanvraag van de regio Noardwest Fryslân is weergegeven in het document 'Van smalle terp naar brede welvaart' die als bijlage 2 is bijgevoegd. Hierin zijn de gezamenlijke maatschappelijke opgaven van de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden, Wetterskip Fryslân en Provinsje Fryslân beschreven. Dit document heeft de basis van onze aanvraag voor een Regio Deal gevormd. We hebben de betrokken volksvertegenwoordigende organen hierover in januari 2022 geïnformeerd over het voornemen te komen tot een Regio Deal op basis van dit document.

Vanuit het Rijk is aangegeven dat een aanvraag voor een Regio Deal niet enkel een lijst van projecten mag zijn maar vooral ook een vliegwieleffect dient te veroorzaken. Vragen die daarbij gesteld kunnen worden zijn: welke icoonprojecten of dromen kunnen wij met de Regio Deal realiseren in de regio Noardwest? Welke voelbare meerwaarde blijft er achter in de regio na uitvoering van de Regio Deal?

Bij deze bijeenkomst ontvangt u ook de concepttekst van de aanvraag (bijlage 3). Daarin kunt u lezen welke thema's en opgaven onderdeel van de Regio Deal worden. De inhoudelijke afbakening ervan is een samenspel geweest tussen eigen onderzoek (o.a. i.s.m. Fries Sociaal Planbureau) en gesprekken met het Rijk. Deze tekst betreft nog een concept betreft waarover formele overeenstemming moet worden bereikt. Het is eveneens goed om te realiseren dat de aanvraag enkel het startpunt vormt voor een onderhandeling met het Rijk over een Regio Deal. Onderdeel van deze Regio Deal is ook een programmaplan, waarin de regio samen met het Rijk formuleert welke concrete doelen en activiteiten worden gerealiseerd om van een succesvolle Regio Deal te spreken. Het Rijk wenst daarbij uitdrukkelijk mee te denken. De aanvraag is daarmee dus een eerste uitnodiging om tot een gesprek, een onderhandeling, te komen. De uitkomst ervan is met de nodige onzekerheid omgeven, ook qua inhoudelijke focus.

Het Rijk kent, of komt, naast Regio Deals ook afzonderlijke agenda's (en daarmee gepaard gaande financiering) voor opgaven, zoals energietransitie, circulaire economie, transformatie van de (particuliere) woningvoorraad en de transitie in de landbouw (stikstof, biodiversiteit en verzilting).

De tekst die u nu voor u heeft, is door het Rijk als voldoende voor de indiening van de aanvraag beschouwd, en biedt de meeste kans op een succesvolle beoordeling en de start van een onderhandeling.

Financiering

We koersen, op basis van overleg met het Rijk, op een aanvraag 20 miljoen. Onderdeel van de deal is een eigen bijdrage vanuit de regio zelf (50/50). Daarbij dient de regio borg te staan

voor de helft als cofinanciering, met andere woorden: 20 miljoen cofinanciering verdeeld over de gemeenten, waterschap en provincie. Deze cofinanciering mag ook in de vorm van reeds gelabeld geld zijn aan (gezamenlijk) projecten/programma's die wij de komende jaren willen uitvoeren in de regio passend binnen de inhoudelijke reikwijdte van de aanvraag.

We hanteren het principe "met bestaand geld, nieuwe dingen doen". We werken op de genoemde thema's en opgaven, al dan niet in meer of mindere mate van gezamenlijkheid, al aan het verbeteren van de economische structuur, de leefbaarheid, de brede welvaart van dit gebied. We investeren dus ook al in dit gebied. We komen echter tot een punt waarin we van mening zijn dat er een stevige plus, een versnelling, mogelijk is met een Regio Deal. We vragen het Rijk dus nu nadrukkelijk om hulp bij opgaven waar we eerst lokaal of regionaal aan werkten.

Omdat het Rijk expliciet met ons wil bepalen waar de Regio Deal inhoudelijk over gaat en waar welke middelen terug komen, is niet met 100% zekerheid aan te geven hoe deze cofinanciering in concreto eruit moet komen te zien. Mocht dit aanvullende besluitvorming van u vragen, zult u te zijner tijd daarvoor voorstellen ontvangen.

Vervolgproces

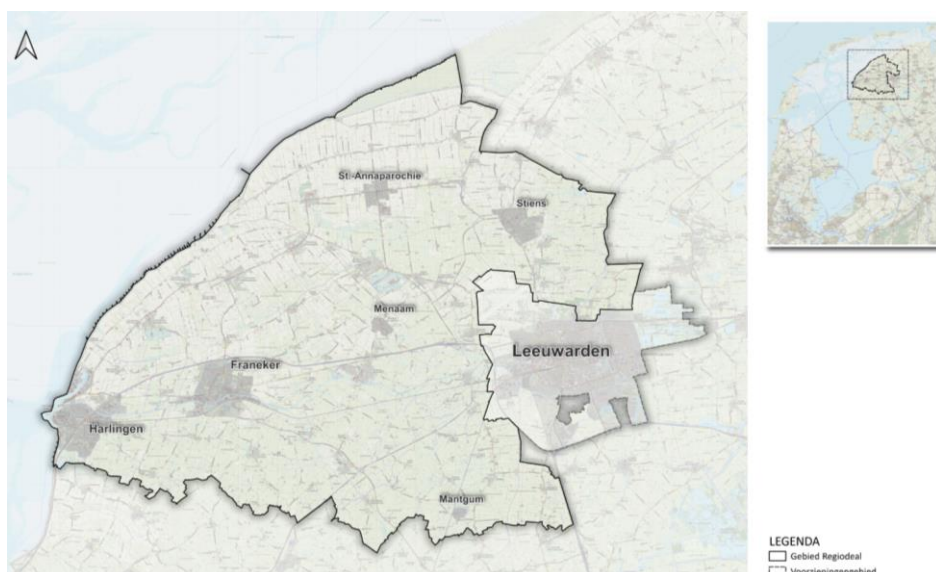
In het bestuurlijk overleg inzake de Regio Deal op 14 oktober 2022 zal formele bestuurlijke overeenstemming worden bereikt over de aanvraag. Na de herfstvakantie 2022 zal elk dagelijks bestuur/college de aanvraag vaststellen en de gemeente Waadhoeke de opdracht verstrekken om de aanvraag namens de regio in te dienen.

Bij een positieve beoordeling verwachten we na de jaarwisseling met het Rijk te komen tot een Regio Deal, een programmaplan en samenwerkingsafspraken inzake de uitvoering van de Regio Deal. Te zijner tijd (na de jaarwisseling) willen we u wederom in de gelegenheid stellen om mee te praten en te denken over de vormgeving van de Regio Deal.

Samengevat

De stap die we nu zetten vormt enkel nog de indiening van een aanvraag. Desalniettemin willen we u wel informeren en betrekken bij deze aanvraag. Een geslaagd traject betekent het nodige voor dit gebied. We doen al veel zelf om de brede welvaart in het gebied te vergroten en de bestaande inzet (activiteiten en middelen) vormen de basis van de aanvraag. Bij een geslaagde aanvraag worden de geformuleerde ambities uitgewerkt naar concrete projecten, activiteiten en instrumenten. Daarin zien we zeker een rol voor u als volksvertegenwoordiger van de deelnemende overheden weggelegd om mee te denken. Voor nu focussen we ons op het indienen van een aanvraag met de hoogste slagingskans.

Afbakening gebied aanvraag Regio Deal

Planning en proces totstandkoming Regiodeal

➤ FASE I: Oriëntatiefase (januari 2021 t/m maart 2022) [AFGEROND] <i>Deze fase kenmerkt zich door onzekerheden en is vooral bedoeld om het huiswerk voor te bereiden om snel tot indiening van een mogelijke propositie te doen. Een conceptstuk helpt in het ordenen van de gedachten, het bepalen van stakeholders en belanghebbenden en het onder de aandacht brengen van de regio en de noodzaak van een Regiodeal.</i> • Het landelijk op de kaart zetten van de regio en de opgaven aldaar; • Het instrument van Regiodeals bepleiten, of alternatieven ervoor bepleiten; • Benoemen van de inhoudelijke opgaven en kansen van de propositie met een landelijke uitstraling; • Het krachtenveld en de stakeholders in kaart brengen/houden; • Het enthousiasmeren van belanghebbenden.
➤ FASE II: Ontwerpfase (januari 2022 t/m september 2022) [HUIDIGE FASE] <i>In deze fase is helder welke mogelijkheden bestaan om tot een Regio Deal te komen en zal een op de regeling toegesneden aanvraag (propositie) moeten worden gekomen.</i> • Het opstellen van een aanvraag op basis van de tekst van de propositie; • Uitwerking van de in de eerste fase benoemde onderwerpen tot businesscases met voldoende handelingsperspectief die de subsidieverstrekker (het Rijk) voldoende vertrouwen geeft in een goede landingsplaats voor de middelen; • Het aangaan van samenwerkingsafspraken met medeoverheden; • Het indienen van de aanvraag bij het Rijk/verantwoordelijk Ministerie.
➤ FASE III: Beoordelingsfase door het Rijk (vanaf 15 november 2022) <i>In deze fase is het vooral afwachten hoe het Rijk de aanvraag beoordeelt. Desalniettemin kan het geen kwaad om geregeld aandacht te vragen voor de regio en te vragen naar de voortgang. Ervaring leert dat hier ook nadere gesprekken plaatsvinden met het Rijk over de aanvraag en het vervolgproces.</i> • Programmaplan Regiodeal Noordwest-Fryslân en projectenoverzicht. • Samenwerkingsafspraken tussen de regiopartners • Resultaatsafspraken met Ministerie (Dealtekst)
➤ FASE IV: executiefase bij honorering van de aanvraag (2023 en verder) <i>Op het moment dat het Rijk besloten heeft tot honorering van de aanvraag, zal over moeten worden gegaan tot het behalen van de in de aanvraag genoemde resultaten door middel van de geschetste activiteiten. Daarvoor zal ook de juiste regionale governance voor moeten worden geregeld.</i>
➤ FASE V: Monitoring & evaluatie (2023 en verder)